

FRASEOLOGI

– genveje og omveje

Festskrift til Torben Arboe
i anledning af hans 70-årsdag
den 8. september 2018

Redigeret af
Inger Schoonderbeek Hansen
Kirsten Lyshøj
Viggo Sørensen

Layout
Kirsten Lyshøj

Peter Skautrup Centret for Jysk Dialektforskning
Nordisk
Aarhus Universitet

FRASEOLOGI

– genveje og omveje

Festskrift til Torben Arboe
i anledning af hans 70-årsdag
den 8. september 2018

Redigeret af
Inger Schoonderbeek Hansen
Kirsten Lyshøj
Viggo Sørensen

Layout
Kirsten Lyshøj

Peter Skautrup Centret for Jysk Dialektforskning
Nordisk
Århus Universitet

- Carnie, Andrew (2011) *Modern Syntax – a Coursebook*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Diderichsen, Paul (1946) *Elementær Dansk Grammatik*. 3. udgave 1962, genoptrykt 1984. København: Gyldendal.
- Færø, Ken J. (2004) Idiommer på nettet: Den danske idiomordbog og fraseografien. *Hermes – Journal of Linguistics* 32:201-235.
- Harley, Heidi & Megan Schildman Stone (2013) The "No Agent Idioms" hypothesis. I. *Syntax and its Limits*. Raffaella Folli, Christina Sevdali and Rob Truswell (red.). Oxford: Oxford University Press:251-275.
- Hornstein, Norbert, Jairo Nunes & Kleantes K. Grohmann (2005) *Understanding Minimalism*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hjulmand, Lise-Lotte & Helge Schwarz (2017) *A concise contrastive grammar of English for Danish students*, 5. udgave. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Koehnem, Olaf & Hedde Zeijlstra (2017) *Introducing syntax*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Larson, Richard K. (2010) *Grammar as Science*. Cambridge MA: MIT Press.
- Perlmutter, David (1970) The two verbs *begin*. *Readings in English transformational grammar*. Roderick A. Jacobs and Peter S. Rosenbaum (ed.). Waltham, MA: Ginn & Co.:107-119.
- Poole, Geoffrey (2011) *Syntactic Theory*. (2nd edition). Houndmills: Palgrave MacMillan.
- Radford, Andrew (2009) *Analyzing English Sentences – A Minimalist Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Svenonius, Peter (2005) Extending the extension condition to discontinuous idioms. *Linguistic Variation Yearbook* 5.1:227-263.
- Vikner, Sten (2016) English VPs and why they contain more than just verbs. *Let us have articles bewirt us – Papers in Historical and Comparative Linguistics in Honour of Johanna L. Wood*. Sten Vikner, Henrik Jørgensen & Ely van Gelderen (red.). Aarhus: Afdeling for Engelsk, Institut for Kommunikation & Kultur, Aarhus Universitet:439-464.
- <http://www.hum.au.dk/engelsk/engsv/papers/vikn16b.pdf>
- Vikner, Sten & Henrik Jørgensen (2017) En formal vs. en funktional tilgang til dansk sætningsstruktur. *Nyårske Sprogstudier – NyS* 52-53:135-168. <http://www.nys.dk/article/view/24954>

Forfatteren er lektor emeritus ved Institut for Kommunikation og Kultur, Nordisk, Aarhus Universitet
e-mail: norwidell@cc.au.dk

Peter Widell

Fra lemma til idiom: Hvad er på færde?

Indledning

Slår vi et eller andet ord op i en ordbog, finder vi efter en angivelse af ordets lemmatorm først (a) en beskrivelse af lemmats ordklasse, og dets bøjning, udtale og oprindelse, og dernæst (b) en række oplysninger om lemmats forskellige mulige betydninger og underbetydninger med evt. præsentation af eksempler, efterfulgt af (c) oplysninger om, hvilke faste og idiomatiske udtryk, lemmatet kan indgå i. Ordbogsartiklen afsluttes typisk med (d) oplysninger om, hvilke afledninger og sammensætninger, man kan danne med det pågældende lemma.

Sådan ser opbygningen af ordbogsartiklen fx ud i Den Danske Ordbog, men det er en relativt fast orden for de fleste ordbøger. Så den er nok ikke tilfældig. Den gør det nemt for os at læse og forstå ordbogsartiklen. Men nu er én ting at vide – by heart – hvordan en ordbogsartikel skal forstås, noget ganske andet – by head – at kunne reddegøre for denne viden. Det er ikke altid nogen let sag. Men det er det, vi sprogforskere er sat til at gøre.

Det vil jeg også forsøge at gøre i det følgende. Men da jeg har begrænset plads til rådighed, vil jeg fortrinsvis koncentrere mig om, hvad ordbogsbrugeren *basalt set* må kunne for at slå op i en ordbog. Her vil jeg specielt sætte fokus på betydninger og idiomter, idet jeg vil gå helt ned i sprogets nederste maskinrum og vise, hvad der sker her, når vi læsende bevæger os gennem ordbogen fra lemmatet over lemmats forskellige betydninger og hen imod idiomterne, fx LEMMA: kat ... BETYDNING: 1. mindre patte dyr med smidig krop ... 1a. kortsundet, kattelegende rovdyr ... FASTE UDTRYK: købe katten i sækken ... SAMMENSÆTNINGER OG AFLÆDNINGER: ... kattejammer ...

Det vil nu være min påstand, at vi i dette nederste maskinrum altid vil finde følgende tre generatorer: én, der frembringer den sproglige mening,

én, der genererer *den menneskelige kommunikation*, og én – det er den mest grundlæggende – der genererer selve *den menneskelige tanke* (Kognitionen). Disse generatorer må vi nødvendigvis kende til som sprogbrugere som forudsætning for at kunne benytte os af sprogets forskellige ord og vendinger, og det er dermed også – vil jeg hævde – den, der basalt set gør os i stand til at forstå en ordbogsartikel. Den udtrykte tanke finder vi fortrinsvis bag ordbogens lemmer og de dertil knyttede betydningsoplysninger, den menneskelige kommunikation fortrinsvis bag identifikationen af idiomerne, og den menneskelige tanke fortrinsvis bag betydningsoplysningerne.

Jeg vil nu se på de tre hovedgeneratorer i tur og orden. Det må være klart, at der her kun er plads til en skitseagtig præsentation:

Det sproglige udtryk

Lemmerne, som regel den korteste form af de ord, der er oplaget i ordbogen, er – med de tilføjelser, vi kan forsyne dem med i form af bøjninger og afledninger – de byggeklodser, vi danner sprogets sætninger ved hjælp af. Men ret beset er lemmerne i ordbogen kun ordudtryk. For at danne en meningsfuld indgang i ordbogen må vi derfor intuitivt lægge noget til, nemlig vores viden om, at ethvert af ordbogens lemmer bærer på et meningsindhold. Nu slår man mange gange op i en ordbog – i hvert fald i en betydningssordbog – netop for at søge oplysning om dette meningsindhold, først og fremmest gennem ordbogens betydningforklaringer. Men det betyder, at vi i almindelighed må vide, hvordan man forsyner et ordudtryk med et meningsindhold for at skabe et ordtegn til brug for dannelsen af meningsfulde sætninger.

Men hvordan forsyner man egentlig et ordudtryk med et givet meningsindhold? Her er det vel klart, at det ikke blot kan bestå i at lægge de to størrelser sammen, altså: ord=ordudtryk + meningsindhold. Plustegnet må dække over noget mere. Faktisk dækker det over væsentlige ting.

Nu er sproget først og fremmest et socialt fænomen. Vi skal dele sproget med hinanden. Derfor må de enkelte ord afspejle en vis homogenitet i sprogfællesskabet gennem tid. Der må være en veletableret enighed i sprogfællesskabet – en *konvention* – om, hvad ordene skal betyde. Og vi må have en *institution* omkring det. Det vil sige, vi i almindelighed må have kendskab til distinktionen mellem *indføringssituationer* og *brugsituationer* for de meningsindhold, vi bruger, ligesom vi må forstå, at vi har en *fælles forpligtelse* til at holde disse meningsindhold konstant gennem vores

brug af ordene. Ellers går sprogfællesskabet i opløsning. Sproglig mening må derfor fastholdes som deontologi (Searle 2010; Goldberg 2015).

Nu er det ikke nok at vide, hvordan meningsindhold i almindelighed etableres og fastholdes. Vi må selvfølgelig også, som vi inkluderede med at sige det, vide noget om de enkelte meningsindhold i sproget. Men her er det vel – som vi sagde det indledningsvis – én af de væsentligste opgaver for en ordbog netop at forsyne os med en sådan viden, nemlig gennem ordbogens definitioner: I *Den Danske Ordbog* står – har vi set – ”kat ... I mindre pattedyr med smidrig krop.” Ved vi, hvordan vi skal læse denne passus og indkalkulere de rette ord, har vi netop en *differentia specifica* definition af ordudtrykket ”kat”: ”EN kat ER ET mindre pattedyr med smidrig krop.”

Nu er der imidlertid det kedelige ved ordbøger, at de udelukkende består af ordudtryk. Ikke blot ordudtrykkene i de forskellige definitioner i en ordbog, men også i de forskellige definitioner. Derfor kan begge sider af definitionerne ikke hele vejen gennem en ordbog bestå af ordudtryk. Nogle af ordbetydningerne må være givet for en ordbogsbruger på anden vis, hvis vi skal undgå at køre i ring.

Her vil det nok være klogt at søge ordbetydningerne der, hvor ordene finder brug i det daglige. Ud der, hvor vi kommunikerer med hinanden gennem reference til de forskellige ting, vi omgås med i den faktiske verden. Men her må de indføringssituationer, vi indgår i, altid i sidste instans være situationer, som indeholder reference til enkelte eksemplarer af de typer af ting, vi vil indoptage udtryk for i sproget: Betydningerne må komme fra tingene og sagerne i verden og ikke fra sproget, som det har været på mode at hævde inden for strukturalismen. Ordbetydningerne har ikke real eksistens uafhængigt af eksistensen af de enkeltinstanser, som falder under dem.

Den menneskelige kommunikation

Meningsindhold sikres ikke alene gennem ordbogsdefinitioner. I sidste instans indføres de eksemplarisk. Men nu findes der også en anden form for mening end den, der etableres gennem sådanne definitioner. Ordet ”mening” kan nemlig også knyttes til noget helt andet. Det kan, som Grice (1989 (1957)) har foreslået det, knyttes til det *at mene noget*, dvs. have noget til hensigt. Og det er måske i virkeligheden her, vi skal finde den egentlige forklaring på, hvad den mening, der havner som ordbogs mening, egentlig går ud på.

At mene noget i betydningen have til hensigt krytter sig først og fremmest til handlen generelt. Det at drikke et glas er fx et eksempel på handlen med hensigt: drikker jeg fx et glas vand, er det min hensigt og mit mål at drikke vandet, hvilket jeg gør ved at benytte mig af egnede midler som at fylde et glas med vand og løfte det til munden. Alt det kan jeg gøre i en rum. Men jeg kan også gøre mine hensigter kommunikative. Men hertil skal jeg indgå i en bestemt type samarbejde med den, jeg vil kommunikere med.

Kommunikation forudsætter kooperation mellem de kommunikerende, hvilket igen forudsætter *kollektive intentioner*.¹ Går jeg en tur sammen med min kone, er det ikke blot sådan, at jeg intenderer, at vi går en tur, også min kone skal intendere det. Og det er virkeligheden ikke engang tilstrækkeligt: Hvis vi skal gå en tur *sammen*, må det også forudsætte, at min kone ved, at jeg intenderer det, og jeg ved, at min kone intenderer det. Vores kollektive intentioner må med andre ord bygge på en *gensidigt etableret intentionalityssammenhæng*.¹ Først da eksisterer forudsætningen for, at vi også har med egentlige kommunikative intentioner at gøre. Hvad selve det kommunikative intentionsbegreb angår, har Grice defineret det på følgende vis: For at vi kan tale om x som udtryk for en kommunikativ meddelelse fra A til B, må vi ifølge Grice kræve tilstedeværelsen af en speciel *dobbelintention* hos A, nemlig (1) en intention om gennem produktionen af x at fremkalde en bestemt effekt hos B, dels (2) en intention om, at denne effekt produceres ved, at B erkender, at det er A's intention (Grice 1989 (1957):220).

Det har været debatteret, om disse dobbeltintentioner har været tilstrækkelige for sproglig kommunikation. Her er jeg bl.a. med Searle tilbøjelig til at mene, at "Meaning is more than a matter of intention, it is also a matter of convention" (Searle 1971 (1965):46). Det er da også, hvad vi har redegjort for ovenfor: Har vi at gøre med sproglige udtryk med meningsindhold, der rækker ud over den aktuelle kommunikations-situation, kræves en distinktion i det kommunikerede mellem indføring og brug og dermed konventioner. Men det betyder ikke, at al kommunikation er konventionsbunden. Ud over *standing meaning* taler Grice i sin artikel fra 1957 også om *occasion meaning*. Hvad nu det sidste angår – hvor der introduceres et meningsbegreb alene bundet til pegning i den

¹ Kollektivt videns og intentionalt kan foreligge i to tydeligt markerede former, nemlig dels som *Lemnode collectivity*, som vi kender den hos de fleste højerestående pattedyr, inklusive menneskebarne (jf. Tomasello 2014), dels som *We-mode collectivity*, som vi (næsten) udelukkende er bekendt med fra mennesket. For distinktionen mellem L-mode og We-mode kollektivitet, jf. Tuomela 2013.

aktuelle kommunikationssituation – mener jeg, man må erklære sig enig med Grice: Her kan det sagtens være muligt at mene noget, som ikke er bundet til nogen sproglig konvention. Alt foreligger jo *manifest i situationen*, hvilket også Sperber og Wilson har gjort opmærksom på (Sperber & Wilson 1986).

Denne sidste mulighed fører os netop til en forståelse af ordbogens idiom, eller rettere: til den sammenhæng, idiomerne er rundet af. Idiomet starter nemlig ikke med at være idiom. De starter med at være troper, som regel i form af enten symboler, metaforer, metonymier eller synkdo-ker. Men troper, og det gælder alle de nævnte typer, er netop occasionelt forankret: Her siges noget, som ud fra en umiddelbar bogstavelig folklæng forekommer uforståeligt, men som ikke desto mindre vil kunne gøres forståeligt, hvis det sammenholdes med de muligheder, talesituationen occasionelt tilbyder den talende (Grice 1989 (1967)). Det, der bogstaveligt kan siges, kan så enten være (a) *ikke-informativ*, som hvis jeg fx ved en given lejlighed siger "Børn er børn" (her bliver jeg som modtager ikke kloget på, hvad børn er), eller (b) *irrelevant*, som hvis jeg fx siger "Luk vinduet!", når vinduet faktisk er lukket (her vil modtager ikke kunne udføre den pågældende handling). Men det, der bogstaveligt kan siges, kan – hvad der er specielt relevant for idiomdannelsen – også være (c) *usandt*, som når jeg fx siger "Hun købte katten i søkken" eller "Hun dolkede mig i ryggen" (hvor der hverken er nogen søk, nogen kat eller nogen dolk i nogen ryg) – her er der tale om *symboler* – eller (d) direkte *meningsløst*, som hvis jeg fx siger "himlens øje", "Jule er solen" eller "Jens er en gris" (hvor der ikke kan være øjne på himlen, piger, der er sole, eller drenge, der er grise) – her finder vi *metonymierne*, *metaforerne* og *synekdotkerne*.

Som man kan se af eksemplerne giver troperne i almindelighed mange forskellige gæt-muligheder. Er hun da varm som solen? Er hun fjern som solen? Eller er hun livgivende som solen? osv. Her er vi henvist til *talesituationens åbenhed*. Det, der skal forstås ved troperne, vil altid være forskellige former for "open ended" (Searle 1979) eller "loose talk" (Sperber & Wilson 1987).

Men ordbogens idiom er ikke troper. De tager dog altid *afsvær* i troperne, men gør noget ekstra ved dem, som berettiger til deres optag i ordbogen: De lukker gætmulighederne, så kun én bestemt betydning står tilbage. Idiomerne er – udtrykt med en vending, der i øvrigt i sig selv er et idiom – *døde symboler og metaforer*. De bringer troperne tilbage i det bogstavelige sprogs række. Det indbærer, at man mange gange ikke behøver at kende til et idiomets opståelsehistorie for at kende til dets idiomatiske betyd-

ning, hvilket gør dem ekstra berettiget til optag i ordbogen. Mange idiommer har en ret så uigennemskuelig opståelsehistorie, som kun kan bringes for en dag, hvis man har etymologisk viden. Hvad kommer fx "" eller "" af?

Idiommerne finder vi i Den Danske Ordbog direkte repræsenteret under FASTE UDTRYK. Her er ikke alle faste udtryk dog idiommer, men kun dem, der har været vejen netop omkring tropene.

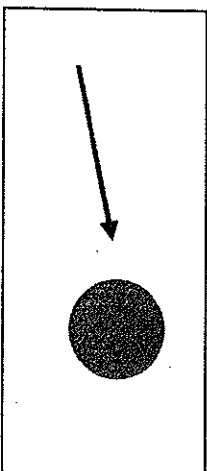
Ud over at blive direkte repræsenteret under FASTE UDTRYK kan idiomeme også findes bag mange af ordbogens betydningsopdelinger og SAMMENSÆTNINGER og AFLEDNINGER. Det vil dog være et læn- gere kapitel at komme ind på det her, hvorfor vi vil undlade det.

Den menneskelige tanke

Sammenhængen mellem sprog og handlen sikres grundlæggende gennem tanken. Her finder vi det sproglige maskinums væsentligste generator. Tanken kan have et sprogligt udtryk, som når jeg korrekt og sandt siger "Solen skinner". Men den kan også komme til udtryk i mine handlinger, som når jeg fx drikker et glas vand. Her må jeg jo se, at der er et glas med vand, for at kunne drikke af det – og altså i den forstand tænke på dette glas vand. Og her må jeg kunne se det handlemål for mig, jeg har sat for mig selv, at jeg rent faktisk står og drikker af glasset.

Tanker udtrykkes i *at*-sætninger. De er *at*-sætningernes meningsindhold. Men hvad er strukturen i dette meningsindhold? Det har vi endnu ikke talt om.

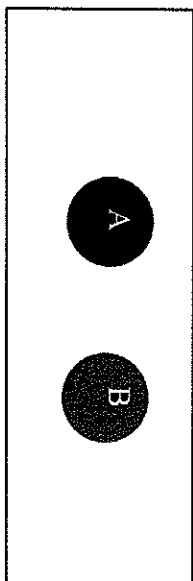
Svarende til, at vi har subjekter og prædikater i sproget, har vi fokus-punkter og indfaldsveje til disse fokuspunkter i vores perception og handling. Men det er netop tankens grundstruktur, sådan som allerede Frege (1892, 1918-19) så det: Når vi sanser, står vi altid et sted i verden og sigter ind på et eller andet, og finder vi det, har vi som resultat netop et stykke information, en sand tanke. Eller som vi også vil kunne udtrykke det: Vi har en figur på en baggrund og en pegning (med pilen) ind på figuren:

Figur 1

Allerede denne lille tegning viser en vigtig ting i forhold til strukturen i en ordbogsartikel, nemlig at den bygger på en gennemgående abstraktion: Den basale enhed for sproget er ikke parret ord-mening, som man kunne fristes til at tro, når man slår op i en ordbog, men derimod parret sætning-tanke. Fx er de gennemgående lemmer i en ordbog abstraktioner fra sætninger.

Men der er mere at hente i den simple tegning i Figur 1 – faktisk er den på spil ved al meningsdannelse i sproget, en ordbog forsøger at redagere for. At se det, kræver blot, at vi udvider tegningen og forsnyer figuren med en *gentagelse* (vi lader pegningerne være underforstået):

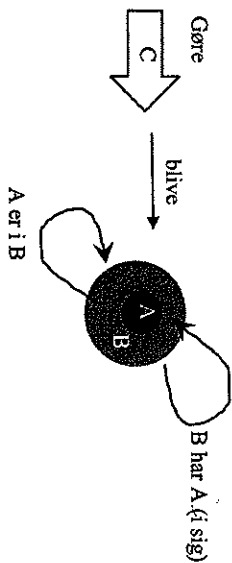
F

Har vi to figurer på en baggrund, som i Figur 2, betragter vi *mereologi-*ens område, den metafysiske lære om dele og helheder og deres indbyrdes logiske relationer. Her har vi fx, at de to figurer kan være separate, som i tegningen, men vi kan også have, at de kan overlæppe hinanden, eller at den ene figur kan være indeholdt i den anden figur, som nedenfor i figur 4. Men det giver os faktisk al den logik, vi har brug for, for at danne komplekse tanker – og komplekse sproglige udtryk for disse tanker. Men ikke mindst: Det giver os i virkeligheden den kognitive grundmatrice, den menneskelige tanke helt nede i førstegeneratoren i maskinrummet er spundet op omkring, sådan som den kommer sprogligt til udtryk gennem de reciproke tilstandsvæbte *være og have* med tilhørende udbygninger i retning af begivenhedsvæbte *blive/komme og få* og kausalvæbte *gøre og give* (med kausalfaktoren givet ved C):

A er i B	B har A
A bliver B	B får A
C gør B A	C giver A B

Figur 3

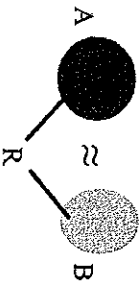
Eller som det kan skildres rent figurativt (og dermed udelukkende som noget, der kan begribes rent kognitivt, dvs. uden verbalsprogslig mellemkomst):

Figur 4

Her har vi alle tankemønstre omkring den synlige, kausale verden repræsenteret, samt de heraf dannede sætningsmatricer (med de dertil knyttede syntaktiske funktioner: subjekt, prædikativ, direkte objekt, indirekte objekt, objektsprædikativ, jf. Figur 3). Alt dette er selvfølgelig grammatisk og ikke leksikalisk. Ikke desto mindre er det den grammatiske grundstruktur, der ligger bag forståelsen af alle ordbogens oplysningstyper: lænnaet med dets definitioner.

Også ordbogens idiommer, eller rettere sagt de troper, de bygger på, trækker på den gentagne figur i Figur 2. *Figurgenagelsen* – den simple og den varierede gentagelse (hvor B afviger en kende fra A) – er her den allgen-nengående figur i stilistiken (jf. Albeck 1939). Det er den, idiommerne i ordbogen er spundet over:

Figur 5

Har vi to figurer, vil vi altid kunne spørge til følgende to grundforhold: (a) Ligner de hinanden eller er de forskellige? Her spørger vi om similitæret, grundlaget for metafordannelse. (b) Hvordan er de relateret til hinanden rent runligt (se fx relationen R mellem A og B i figur 5): Er de tæt på hinanden; overlapper de hinanden osv.? Her spørger vi om kontiguitet, om grundlaget for dannelse af metonymier og synekdoker. Hvad selve stilfigurene angår, består de slet og ret i en forskydning af fokus, fra A til B (eller B til A):

Julie er solen (forskydning fra figur til figur på baggrund af similitæret = metafor)

Bussen hujede (forskydning fra del (=indhold) til helhed +del (=beholder) på baggrund af kontiguitet = metonymi)

Han fik en søk (forskydning fra del til helhed på baggrund af kontiguitet = synekdoker)

Himlens øje (kombineret forskydning først fra helhed til del (= metonymi) og dernæst fra figur til figur (= metafor))

Figureerne kan have et mere eller mindre komplekst struktureret indre, som det er tilfældet ved analogier og allegorier. De kan bestå i hele erfarings-sammenhænge, som fx en sammenligning af *et menneskeliv* med *en rejse*, hvor man så kan diskutere, om der så her egentlig vil være tale om metaforer. Nogle – de kognitive semantikere (fx Lakoff & Johnson 1980; Lakoff 1993) – mener, at der er tale om omfattende kognitive 'mappings', som dannet en slags aktive mentale reserver for de metaforiske udtryk, vi kender fra sproget, og at de i den forstand er kreative. Andre mener ikke at have set evidens for sådanne bagvedliggende kreative kognitive 'mappings', men mener i stedet – med støtte i Grices overvejelser i Grice (1989 (1967)) – at kunne argumentere for, at metaforer og andre troper skal analyseres som occasion-meanings på baggrund af sætninger, der ikke giver umiddelbart mening.

Afslutning

Ovenstående fremstilling skulle så være mit forsøg på at belyse teoretisk, hvad der er på færde i sprogets og talens maskinrum, når vi bevæger os gennem en ordbogsartikel eksempelvis med artiklen kat fra Den Danske Ordbog. Som vi har set, skal man medforstå en masse. En masse, som ikke er angivet eksplicit i ordbogen.

Som sagt er der alene tale om en skitse. Meget mangler at blive fyldt ud. Fx afspejler matrixerne alene den synlige kausale verden. Dvs. der ikke er redegjort for, hvordan man refererer til forhold i den såkaldte mentale verden, dvs. hvordan man omtaler andres og egne tanker. Selvom skitsen til, hvordan det kan foregå, allerede foreligger – vi skal her have fat i en speciel udnyttelse af tropen – vil det føre for vidt at komme ind på. Derfor slutter jeg her.

Litteratur

- Albeck, Ulla (1939) *Dansk Stilistik*. København: Gyldendal.
 Frege, Gottlob (2002 (1892)) Om mening og betydning. *Filosofens, sprogets og matematikkens grundlag*. Aarhus: Philosophia:159-182.
 Frege, Gottlob (2002 (1918-19)) Tanken. En logisk undersøgelse. *Filosofens, sprogets og matematikkens grundlag*. Aarhus: Philosophia:219-244.
 Goldberg, Sandford (2015) *Assertion: On the Philosophical Significance of Assertoric Speech*. Oxford: Oxford University Press.
 Grice, Herbert Paul (1989 (1948, 1957)) *Meaning. Studies in the Way of Words*. Cambridge, MA: Harvard University Press:213-223.
 Grice, Herbert Paul (1989 (1967)) *Logic and Conversation. Studies in the Way of Words*. Cambridge, MA: Harvard University Press:22-40.
 Lakoff, George & Mark Johnson (1980) *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.
 Lakoff, George (1993) The Contemporary Theory of Metaphor. *Metaphor and Thought*. Anthony Ortony (ed.) Cambridge: Cambridge University Press:202-251.
 Searle, John R. (1971 (1965)) *Speech Acts. The Philosophy of Language*. John R. Searle (ed.) Oxford: Oxford University Press:39-53.
 Searle, John R. (1979) *Metaphor. Meaning and Expression*. Cambridge: Cambridge University Press:76-116.
 Searle, John R. (2010) *Making the Social World: The Structure of Human Civilization*. Oxford: Oxford University Press.
 Sperber, Dan & Dieter Wilson (1986) *Relevance: Communication and Cognition*. Oxford: Basil Blackwell.
 Sperber, Dan & Dieter Wilson (1991 (1986)) *Loose Talk. Pragmatics: A Reader*. Steven Davis (ed.). Oxford: Oxford University Press:540-549.
 Tomasello, Michael (2014) *A Natural History of Human Thinking*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
 Tuomela, Raiino (2013) *Social Ontology. Collective Intentionality and Group Agents*. Oxford: Oxford University Press.

BIBLIOGRAFI Torben Arboe

- 1981
Dialektbånd og databehandling. *Ord & Sag* 1:11-18.
- 1982
Stodder, enke, folk – det sidste neg. *Ord & Sag* 2:12-22.
Jysk Ordbog, afsnittene bag Hammel – bag sæde, band – bannes.
- 1983
Jyske gilder i sæt, høst og tærsketid. *Ord & Sag* 3:24-36.
Jysk Ordbog, afsnittene bartskeer-dans – be bunden, bedste-fader – begravelses-skørt, be rette – be skidt, be søge – be tæppe.
- 1984
Jyske bør-typer. *Ord & Sag* 4:44-60.
Jysk Ordbog. Kildefortegnelse.
Jysk Ordbog, afsnittene be jae – be kajet, be nøje – be rejst, be vare – be bel-sprog, bide hand – bi kube.
- 1985
Hyvl i grob, og handler i gras – det er en lied kongkyren. *Ord & Sag* 5:39-50.
Jysk Ordbog, afsnittene bi kurv – bimsse, binde-arbejde – bi pipe, bjærg – blad-vægt (+ blader-).
- 1986
Fra Limfjord til Vestehav. *Ord & Sag* 6:25-38.
Jysk Ordbog, afsnittene blive, bluse – blæs-borg, blæse – blævring, bog – bold-træ.

¹ Centrets interne redaktionsprotokol er anvendt som kilde til Torben Arboes bidrag til *Jysk Ordbog*. Tidligere afsnit, Torben har været gennemlæser på, er ikke medtaget.